

Understanding Concept of “Subjectivity” Self-esteem Gateway of Person with Disabilities (Person with Special Needs)

Parinut Chaiyanich*

M.Ed. (Education Technology and Communication), Lecturer
Department of Social Science and Humanity, Faculty of Liberal Arts
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

*Corresponding author: parinut23@gmail.com

Received: April 27, 2021 Revised: October 10, 2021 Accepted: October 25, 2021

Abstract

This paper aimed to suggest ways to fight, negotiate, and have self-esteem for person with disabilities (person with special needs) through openness to subjectivity in a world full of free interests and natural science. The concept of helping a person with disabilities in a tub is similar to Positivism that everything must have an answer, everything is neutral, value-free, and adheres to numerical criteria and scientific beliefs. The knowledge that comes from the five sensory experiences, gives priority to empirical evidence. Positivism and Empiricism are the frameworks of the initial theory that humans are familiar with. This paper opens up a view to the importance of studying subjectivity, rather than merely confirming a theory. Rather, it is an openness to the subjective with the appreciation of not seeking truth through numerical measurements and evaluations or theoretical proof, adding a new area of knowledge that is not all facts but perceived through typicality. The results of the study were in order of topics as follows: 1) Unraveling the social structures in which person with disabilities acted as agency 2) Deviating from the natural science-based proving of answers to the world of the person with disabilities to the concept of subjectivity 3) Habituation with objectives 4) The creation of self-esteem of the person with disabilities from agency to the negotiating natural sciences (objectives) 5) The self-technology of persons with disabilities to subjectivity and 6) The effect of power with perspective transformation to subjective reproduction.

Keywords: Subjectivity, Self-esteem, Person with Disabilities, Person with Special Needs

ทำความเข้าใจโน้ตค้นคว้าด้วย “อัติวิสัย” ประตุสู่การสร้างคุณค่า ในตนเองของคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ)

ปริญุต ไชยนิษฐ์*

ค.ม. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา), อาจารย์
สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
*ผู้ประสานงาน: parinut23@gmail.com

วันรับบทความ: 27 เมษายน 2564 วันแก้ไขบทความ: 10 ตุลาคม 2564 วันตอบรับบทความ: 25 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการต่อสู้ต่อรองและเปิดประตูสู่การสร้างคุณค่าในตนเองของคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ) ด้วยการเปิดรับความเป็นอัติวิสัยในโลกที่เต็มไปด้วยผลประโยชน์เสรีและวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือคนพิการนั้นว่าวนอยู่ในอ่าว คล้ายแนวคิดปฏิฐานนิยมที่เชื่อว่า ทุกสิ่งต้องมีคำตอบเดียว ทุกอย่างดำรงอยู่อย่างกลาง ๆ ไม่มีคุณค่า ยึดถือเกณฑ์ ตัวเลขและความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ที่มาจากประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งปฏิฐานนิยมและประจักษ์นิยมคือกรอบแห่งทฤษฎีตั้งต้นที่มนุษย์ค้นขึ้น บทความวิชาการนี้เปิดมุมมองให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาความเป็นอัติวิสัยที่ไม่ใช่เพียงการยืนยันเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีเท่านั้น หากแต่คือการเปิดรับความเป็นอัติวิสัยด้วยการเห็นคุณค่าของการไม่มุ่งหาความจริงด้วยการวัดและประเมินผลเชิงตัวเลขหรือการพิสูจน์เชิงทฤษฎีเสมอไป เพิ่มพื้นที่ขององค์ความรู้ใหม่ที่ไม่ได้มาจากข้อเท็จจริงล้วน ๆ แต่เป็นการรับรู้ผ่านลักษณะแบบฉบับ ผลการศึกษาเป็นไปตามลำดับหัวข้อ ดังนี้ 1) อัติวิสัยคลี่คลายโครงสร้างของสังคม โดยมีคนพิการเป็นผู้กระทำทางสังคม 2) หลุดจากการพิสูจน์คำตอบโลกของคนพิการแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติสู่มุมมองแบบอัติวิสัย 3) ความเคยชินกับความเป็นอัติวิสัย (ภาววิสัย) ที่ยืนยันผลได้ 4) การกำเนิดคุณค่าในตนเองของคนพิการจากปฏิบัติการด้วยตนเองสู่การต่อสู้ต่อรองกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (วัตวิสัย) 5) เทคโนโลยีแห่งตัวตนคนพิการบนความเป็นอัติวิสัย และ 6) ผลแห่งการปฏิบัติการทางอำนาจด้วยการปรับเปลี่ยนโน้ตค้นสู่การผลิตซ้ำความเป็นอัติวิสัย

คำสำคัญ: อัติวิสัย คุณค่าในตนเอง คนพิการ ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

บทนำ

หนึ่งในแนวคิดเกี่ยวกับการค้นหาคำตอบในโลกใบนี้ ปฏิเสธไม่ได้ว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติคือแนวคิดหลักที่ยังคงทรงพลังอยู่ และมีความพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะสร้างขีดจำกัดทางความเชื่อให้กับมนุษย์ด้วยแนวคิดแห่งการพิสูจน์ทฤษฎี ที่ตรงกันข้ามกับนักสังคมศาสตร์ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการศึกษาตามแนววิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และที่สำคัญหลาย ๆ หน้าประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกลุ่มเปราะบาง เช่น คนพิการมักจะเต็มไปด้วยแนวคิดวิทยาศาสตร์ธรรมชาติทั้งสิ้น พลังดังกล่าวผลักดันให้อิทธิพลในการศึกษาสังคมหรือสังคมศาสตร์ อันเป็นรากฐานแห่งการศึกษาเกี่ยวกับคนพิการกระทบกับความเชื่อที่เต็มไปด้วยการรังเกียจเหยียดฉันท้อถวิลัย การรังเกียจคุณค่า (Value) ถูกจัดให้อยู่แถวหน้าของสังคม เพราะเชื่อว่าการศึกษาศังคมต้องศึกษาที่ความเป็นวัตถุวิสัยของสิ่งนั้น ๆ (Objectivity) และเชื่อว่าทุกสิ่งต้องมีคำตอบเดียว ทุกอย่างดำรงอยู่อย่างกลาง ๆ ไม่มีคุณค่าใด ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้การมองการศึกษาสังคมหรือสังคมศาสตร์ในแบบฉบับของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติจึงเป็นเรื่องใส ๆ (Value free) จนเป็นเหตุให้ครั้งหนึ่งฮาร์เบอร์มาส (Habermas) เคยลุกขึ้นมาบอกกับคนทั้งโลกว่าความรู้และผลประโยชน์ ช่างเป็นเรื่องที่แยกจากกันไม่ได้จริง ๆ เพราะทุกอย่างล้วนแล้วแต่ไม่มีความเป็นวัตถุวิสัยของสิ่งนั้น ๆ 100 เปอร์เซ็นต์ หากแต่มันมีความเป็นอัตวิสัยเจือปนอยู่ด้วยเสมอ (Calhoun, 1992) คงเพราะวิทยาศาสตร์ที่ครอบครองโลกในทุกวันนี้ เกิดจากการเล็งเห็นผลประโยชน์แทบจะทั้งสิ้น วิธีที่กล่าวหาถูกเริ่มจากการนำวิทยาศาสตร์มาทำชนกับความเชื่อทางศาสนาทั้งหมดนี้ก็เพื่อการเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์เชิงอำนาจระดับโลก

คนพิการหรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษนั้นหมายถึง ผู้ที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาที่แตกต่างไปจากคนทั่วไป โดยใช้วิธีการหรือแนวทางที่สอดคล้องกับความต้องการและตรงกับสภาพความแตกต่างทางด้านร่างกายสติปัญญา และอารมณ์ ความพิการหรือความบกพร่องประเภทต่าง ๆ (Chaiwatthanakunwanit & Rukspolmuang, 2015) ในด้านความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาที่ตรงกับสภาพความแตกต่างนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ” (Ministry of Education, 1999) หลักการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดการค้นหาความหมายของชีวิตอันเป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติด้วยศักยภาพที่มีของผู้ที่มีความต้องการพิเศษ แนวคิดนี้กล่าวบนฐานของอัตวิสัยโดยมีใจความสำคัญว่า มนุษย์แต่ละคนมีเรื่องราวในชีวิตที่มีความหมาย แต่กิจกรรมทางสังคมและกลุ่มคนต่างหากที่กลืนกินชีวิตของปัจเจกชน จนทำให้ปัจเจกชนละเลยภาระหน้าที่ของตนเองในการค้นหาความหมายของชีวิตด้วยวิธีการไตร่ตรอง การคร่ำครวญ การตัดสินใจและการรับผิดชอบตนเองไปหมดสิ้น และอัตวิสัยจึงเปรียบเสมือนกับการดำรงอยู่กับชีวิตของตนเอง และความปรารถนาของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในสังคม ทำให้มนุษย์ไม่ถูกครอบงำและหลอกลืมเงื่อนไขของตนเองแต่มนุษย์จะสามารถดำรงอยู่ได้แม้จะตกอยู่ในวังวนของปฏิสัมพันธ์ จนทำให้ตนถูกนำไปสู่ความตึงเครียดของชีวิตหรือความลึกลับสับสนในการตัดสินใจ

ของการดำรงอยู่แล้วซ้ำเล่าก็ตาม (Yindham, 2015)

จากพระราชบัญญัติข้างต้นตอบย้าว่าคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ) มีสิทธิ์เข้าถึงการศึกษาไปได้ถึงระดับอุดมศึกษา อันเป็นปลายทางการศึกษาและทุกคนสามารถเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ได้แม้จะพิการ โดยการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาสามารถพัฒนาได้หลายแนวทาง เช่น แนวทางไตรสิกขาที่ประกอบไปด้วย 1) องค์ประกอบด้านศีล (ความประพฤติทางกายและวาจาต่อสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน) 2) องค์ประกอบด้านสมาธิ (ควบคุมจิตใจของตนให้พร้อมทำงาน มีความเพียรในการกระทำ จิตเบิกบาน แจ่มใส มีความสุขต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ) และ 3) องค์ประกอบด้านปัญญา (ฝึกอบรมตนเองให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต แก้ปัญหาให้ตนเองและสังคมได้) (Vajiravuddho, 2021) ทั้งสามองค์ประกอบจะช่วยให้บุคคลกลายเป็นบัณฑิตที่สามารถพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ ถึงแม้ร่างกาย สมาธิ หรือปัญญาจะไม่สมบูรณ์ก็ตาม

ดังนั้น หากให้มองในมุมวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติและนักสังคมศาสตร์แบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ผู้เขียนมองว่า ในมือพวกเขาเหล่านั้นล้วนเต็มไปด้วยผลประโยชน์เสรี เต็มไปด้วยศาสตร์ เต็มไปด้วยวิทยาศาสตร์ พวกเขาถูกอำนาจแห่งการชี้นำด้วยพฤติกรรมงูจงอางให้ใครคิด เชื่อและทำในทิศทางใดก็ได้ จนทำให้สังคมหลงลืมไปว่าความเป็นอัตวิสัยที่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติมองข้าม คือรากฐานแห่งการสร้างสรรค์เทคโนโลยีที่สามารถสร้างคุณค่าในตนเองของคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ) ผู้เขียนเพียงต้องการชี้ชวนให้ผู้อ่านเริ่มต้นที่จะมองความพิการในความจริงที่ยังมีความ

จริง จริง จริง ที่ซับซ้อนซ่อนอยู่ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติยังคงไม่สนใจความจริง จริง จริง ที่ซ่อนไว้นั้น ซึ่งหากคนพิการต้องการแสดงถึงการมีอยู่ ในมุมมองของผู้เขียน คนพิการควรมีที่ยืนในการที่จะพูดออกมา และการคุยกันเสียงดัง ๆ ผู้เขียนเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือที่หลากหลายของการวิจัยกลายเป็นเครื่องหมายของการต่อสู้ ต่อรองเพื่อการปลดปล่อย อันจะนำไปสู่การสร้างพื้นที่แห่งการเห็นคุณค่าในตนเองที่เชื่อมโยงสิ่งรอบตัวได้ในที่สุด การทำความเข้าใจโน้ตศน์ว่าด้วยความเป็นอัตวิสัยคือผลลัพธ์ที่สามารถนำไปสู่การหลุดพ้นจากการยึดติดและความกลัวที่จะเลือกใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อหาคำตอบที่หลากหลายให้กับหลายวงการของศาสตร์ต่าง ๆ ดังเช่น การยืนยันผลการศึกษาของโมเสสและคนทูเส็น (Moses & Knutsen, 2007) ที่ย้ำให้นักสังคมศาสตร์ต้องรู้จักใช้เครื่องมือในการวิจัยให้เหมาะสมกับงานที่ทำ มิใช่การผูกขาดรูปแบบการศึกษาอยู่เฉพาะวิธีการทางสถิติหรือตัวเลขเชิงปริมาณ

อัตวิสัยคลี่คลายโครงสร้างของสังคมโดยมี คนพิการเป็นผู้กระทำการทางสังคม

แนวความคิดก่อตัวทางโครงสร้างของสังคม (The Theory of Structuration) เริ่มต้นจากการให้ความสนใจว่าสิ่งใดมีอิทธิพลต่อการก่อรูปความจริงทางสังคม แนวคิดนี้เชื่อว่า ต่อให้มนุษย์จะพิการหรือไร้ซึ่งอิสรภาพในอันที่จะเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ แต่มนุษย์ก็สามารถเป็นผู้กระทำการ (Agency) ได้ ซึ่งการเป็นผู้กระทำการนั้นจะสามารถผลิตซ้ำโครงสร้างทางสังคมและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้เช่นกัน มนุษย์ต้องทำตามสิ่งที่โลกกำหนดให้ต้องทำ การถูกทำให้ต้องจัดระเบียบความคิด ความเชื่อให้เป็นไปอย่างเคร่งครัด ล้วนเป็นผลมาจากโครงสร้างและการกระทำ สองสิ่งนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน

ของทฤษฎีทางสังคม ซึ่งถ้ามองในมุมมองแนวคิดการก่อตัวทางโครงสร้างของสังคมจะพบว่า โครงสร้างและผู้กระทำการที่มีลักษณะเป็นทวิภาวะแยกจากกันไม่ได้ ลักษณะเช่นนี้คือทวิภาวะของโครงสร้าง แนวคิดนี้ยังเชื่อถือว่า มนุษย์สร้างสังคมแต่มนุษย์เองก็ถูกตีกรอบจำกัดโดยสังคมเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การกระทำและโครงสร้างจึงไม่อาจหนีจากกันได้ เพราะโครงสร้างและการกระทำและผลลัพธ์ของการถูกสร้างกำลังทำหน้าที่รักษาไว้และเปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กัน ส่วนการกระทำจะถูกให้ความหมายในบริบทเมื่ออยู่ในโครงสร้าง ซึ่งโครงสร้างจะประกอบด้วยสูตรและการครอบครองทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของมนุษย์ (Giddens, 1984) ถึงแม้ว่ามนุษย์มีร่างกายบางส่วนที่ไร้ซึ่งอิสรภาพหรือไม่ครบสมบูรณ์อันเนื่องจากความพิการก็ตาม

งานวิจัยของ กันต์ตุ้ย สืบสายเพชร และ ถิรนนท์ อนุวัชรวิรงค์ (Suebsaipetch & Anawatsirivong, 2017) ได้เคยสรุปความเชื่อมั่นในสถานะและมุมมองของคนพิการไว้อย่างหนักแน่นว่า คนพิการทั่วทุกมุมโลกต่างตั้งใจถ่ายทอดเรื่องราวการดำรงชีวิตอิสระโดยใช้การเล่าเรื่อง ซึ่งให้วิถีทางแห่งการเข้าใจชีวิต ส่งผลต่อการมองโลก ความคิด ความเชื่อ หากผู้เล่าเรื่องเป็นคนพิการ ผลงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า คนพิการผู้เล่าเรื่องมีค่านิยมซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชีวประวัติ อุปนิสัย สังคม วัฒนธรรม เช่นเดียวกับคนในสังคม ก่อเกิดเป็นค่านิยม ความรักอิสระ ความภาคภูมิใจในตนเอง ค่านิยมความสำเร็จในชีวิต การมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งค่านิยมเหล่านี้เป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับคนทั่วไป ทั้งนี้คนพิการยังสามารถนำค่านิยมที่ยึดถือสู่การปฏิบัติโดยการดำรงชีวิตอิสระได้เป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จในชีวิต สิ่งเหล่านี้มีส่วนประกอบในการสร้างความจริงชุดใหม่เกี่ยวกับคนพิการ เพื่อบอกเล่าให้คนในสังคมรับรู้ผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์ที่มา

จากชีวิตจริง กระบวนทัศน์การเล่าเรื่องจากเรื่องเล่าประสบการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับโลกทัศน์ของผู้รับสาร (Suebsaipetch & Anawatsirivong, 2017)

ผลของการวิจัยดังกล่าวชวนให้ผู้อ่านวิเคราะห์ถึงความต้องการเป็นผู้กระทำการของคนพิการ คนพิการไม่ต้องการถูกตีกรอบจำกัดโดยสังคมเพียงฝ่ายเดียว แต่พวกเขาต้องการมีพื้นที่ในการแสดงกระบวนทัศน์ผ่านเรื่องเล่าอย่างอิสระด้วย เพราะการอ้างอิงเพียงเงื่อนไขทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลพื้นฐานที่ต้องใช้สถิติขึ้นพื้นฐานในการรวบรวมและแสดงผล วันเดียนปีเกิด เชื้อชาติ สภาพความเป็นอยู่ การวินิจฉัยทางการแพทย์ สถานะทางกายภาพ ไม่อาจบ่งบอกถึงความกังวลของคนพิการได้เทียบเท่าเรื่องเล่าประสบการณ์ของคนพิการซึ่งเป็นความจริง จริงจริงวิธีการศึกษาจากเรื่องเล่าจึงเป็นการอาศัยกลวิธีจากอัตวิสัยในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่ปฏิเสธการพิสูจน์ทฤษฎีเดียวอย่างกล้าหาญ และเลือกมองให้ลึก และนี่เป็นเพียงหนึ่งในหลายงานวิจัยที่ทำให้โลกตื่นรู้ ว่า อัตวิสัยช่วยคลี่คลายโครงสร้างสังคมของคนพิการได้ ถ้าฟังพาเพียงวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่เต็มไปด้วยกรอบความคิดชุดเดียวเสมอไป โครงสร้างสังคมของคนพิการจะพาให้ผู้อ่านคลี่คลายไปถึงคำอธิบายของความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ทฤษฎีด้านการศึกษาเพื่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษไม่ได้เลย

หลุดจากการพิสูจน์คำตอบโลกของคนพิการ แบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติสู่มุมมองแบบอัตวิสัย

หลังจากที่ผู้เขียนได้อ่านหนังสืออัตวิสัย/วัตถุวิสัยในสังคมศาสตร์/มนุษยศาสตร์ ของศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร

(Charoensin-o-lam, 2016) ยิ่งทำให้ผู้เขียนตกตะกอนได้ว่า การพิสูจน์ทฤษฎี การสังเกตปรากฏการณ์ เช่น การสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม การนำผลมาพิสูจน์กับทฤษฎี ทั้งหมดคือคำตอบของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแทบทั้งสิ้น เหมือนเป็นการปักหมุดที่ช่วยกันตอกย้ำว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติคือการหยิบทฤษฎีตัวเดียวมาพิสูจน์หลาย ๆ กรณีศึกษาเหมือนคนที่ใส่แจ็กเก็ตตัวเดียวไปงานทุกงาน ตามที่ศาสตราจารย์ท่านนี้ได้กล่าวไว้ในเล่มว่า ทฤษฎีเปรียบเสมือนแจ็กเก็ต และหากจะถามผู้เขียนว่าแล้ววิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (วัตถุวิสัย) ส่งอิทธิพลในการศึกษาสังคมของคนพิการอย่างไร ก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นการนำทฤษฎีใดก็ได้มาพิสูจน์ว่าคนพิการมีกระบวนการหรือองค์ประกอบตามที่นักคิดท่านนั้นคิดหรือไม่ ซึ่งถ้าหากคิดตามมุมมองที่ตรงกันข้ามกับแนววิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คงต้องตอบว่าเป็นการนำแนวคิดของนักคิดท่านใดก็ได้มาสร้างฐานคิดให้ตนเองก่อนว่าปรากฏการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ที่เรากำลังจะลงไปเจอ สามารถอธิบายด้วยแนวคิดของนักคิดท่านที่เราเลือกมาหรือไม่ ท้ายสุดจะทำให้เห็นอะไรบ้าง แต่มีใช้การสรุปว่า “เป็นไปตามที่นักคิดท่านนั้นว่าไว้ทุกอย่าง” ตรงกันข้ามเรานำแนวคิดของนักคิดเป็นตัวอธิบายว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตของคนพิการนั้น ว่าถ้าหากต้องการอธิบายด้วยแนวคิดดังกล่าวใด ๆ จะทำให้เราเห็นอะไรได้บ้าง

จากการเปรียบเทียบคงทำให้เห็นว่า หากจะตอบคำถามที่ว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมีอิทธิพลอย่างไร ก็คงต้องตอบตรงนี้ว่าไม่ต่างอะไรกับการใส่เสื้อแบบเดียวกันไปทุกงาน ทั้งที่ในความจริง ยังมีความจริง จริง จริง ที่ซับซ้อนซ่อนอยู่ในโลกความจริงของคนพิการ แต่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติกลับไม่สนใจความจริง จริง จริง ที่ซ่อนไว้ กลับยืนยันเพียงการพิสูจน์ทฤษฎีเดียวหลาย ๆ ครั้ง ไม่ต่างอะไรกับการใส่แจ็กเก็ตตัวเดียวไม่เปลี่ยนแปลงตลอดกาล

เป็นเหตุทำให้ไม่เห็นมุมมองหรือรายละเอียดใด ๆ ที่ซ่อนอยู่ในโลกของผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ไม่สามารถเข้าถึงการกระทำอันมีจุดมุ่งหมายของมนุษย์ มองไม่เห็นรายละเอียดที่เคยถูกพูดถึง และไม่เห็นว่ามีคำตอบสู่ต่อรองกับโครงสร้างสังคมที่กดทับอยู่เช่นนี้ ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง โปรแกรมการสร้างแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคต่อพฤติกรรมของผู้ดูแลในครอบครัวในการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กวัยก่อนเรียนโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด (Jaiaree, 2016) ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมที่มีต่อพฤติกรรมของผู้ดูแลในครอบครัว ผลการวิจัยสรุปได้จากการวัดผลในแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ที่ได้จากเครื่องมือของการวิจัยที่ประกอบไปด้วย โปรแกรมการสร้างแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค แบบสอบถามในการกำกับการทดลอง และแบบสอบถามพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กวัยก่อนเรียนโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด แต่รายละเอียดที่ได้จากเครื่องมือวิจัยเจ้าของงานวิจัยเองยังได้ทิ้งคำถามไว้ในช่วงอภิปรายผลการวิจัยด้วยว่า เหตุใดการปฏิบัติการดูแลสุขภาพช่องปากให้ผู้ป่วยเด็กยังมีน้อย ทั้งที่ผู้ดูแลในครอบครัวมีความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากที่ดี และมีทัศนคติที่ดี เหตุใดผู้ดูแลในครอบครัวจึงไม่เกิดความรู้สึกหวั่นเกรงต่อภาวะคุกคามทางสุขภาพ และขาดความตระหนักเรื่องนี้ ตรงนี้ผู้เขียนเพียงชี้ชวนให้ผู้อ่านหาคำตอบต่อไปว่าแล้ว เครื่องมือวิจัยใดเล่าที่จะหาคำตอบเหล่านี้ได้ การมุ่งการวัดผลดังที่ระบุข้างต้นไม่สามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้เลยใช่หรือไม่

ความเคยชินกับความเป็นวัตถุวิสัย (ภาววิสัย) ที่ยืนยันผลได้

คงเป็นเพราะพื้นฐานเดิมมีความแตกต่างกันระหว่างปฏิฐานนิยมกับประจักษ์นิยมตรงที่ว่า

ต้นกำเนิดของความรู้ของมนุษย์นั้นแตกต่างกัน
ปฏิฐานนิยมเชื่อว่า ทุกสิ่งต้องมีคำตอบเดียว
ทุกอย่างดำรงอยู่อย่างกลาง ๆ ไม่มีคุณค่า (Value)
แต่ประจักษ์นิยมเชื่อว่า ประสบการณ์ทั้งหมดนำมา
ซึ่งความรู้ ท้ายสุดมนุษย์ต่างผ่านเส้นทางการ
แสวงหาความรู้วิธีการแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
มาแล้วทั้งสิ้น นับตั้งแต่ยุคปฏิฐานนิยม (ศตวรรษที่
18 ถึง 20) ที่ถูกเรียกว่าเป็นยุคแห่งความเรืองปัญญา
ด้วยการปฏิวัติวิทยาศาสตร์โดยแท้ ที่เชื่อในความ
เป็นวัตถุวิสัยของสิ่งนั้น ๆ (Objectivity) 100 เปอร์เซ็นต์
วิธีการทางวิทยาศาสตร์ต้องประกอบด้วยกระบวนการ
ที่คงเส้นคงวา เชื่อถือได้ เป็นกลาง ปราศจากอคติ
ทดสอบและยืนยันได้ทั้งในเชิงกระบวนการและ
ผลลัพธ์ รวมถึงความชัดเจน ความเข้าใจตรงกัน
ส่วนแนวคิดประจักษ์นิยมที่ยังคงยึดถือเกณฑ์
ตัวเลขและความเชื่อทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ที่มาจาก
ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส ความเป็น
วัตถุวิสัยของสิ่งนั้น ๆ 100 เปอร์เซ็นต์ ให้ความสำคัญ
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical evidence)
ทั้งปฏิฐานนิยมและประจักษ์นิยมคือ กรอบแห่ง
ทฤษฎีตั้งต้นที่มนุษย์ค้นขึ้น อนึ่งประจักษ์นิยมคือ
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่ใช้ความรู้เชิงประจักษ์
แต่ก่อนจะมาเป็นความรู้เชิงประจักษ์ (ตัวเลข)
คือ การเก็บข้อมูลก่อนที่จะเป็นตัวเลขด้วยการวัดได้
สังเกตได้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพียงแต่นัก
สังคมศาสตร์ที่ไม่เห็นด้วยกับการศึกษาตามแนว
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่ต้องการอธิบายและยืนยัน
เพื่อค้นพบว่ามีวิธีการคิดหรือปรัชญาของการหา
ความรู้ที่เหนือประสาทสัมผัสทั้ง 5 นั้นอยู่ เพราะเขา
เชื่อว่าความรู้เชิงสังคมไม่สามารถใช้เพียงแค่
ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มาอธิบายหรือหาคำตอบ
(Traimongkolkul & Chattraporn, 2012) ยืนยัน
ข้อมูลจากผลการวิจัยของ เพิ่มพูน สานิชวรรณกุล
(Sanichwannakul, 2017) ที่ว่าด้วยเรื่องของ

ประสบการณ์ทางจิตใจในระยะแรกของพ่อแม่
หลังจากลูกได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวการ
วิจัยคุณภาพเชิงปรากฏการณ์วิทยา ผลการวิจัยทำให้
เห็นว่าอัตวิสัยนำพาให้ผู้วิจัยค้นพบกระบวนการ
ปรับตัวและการก้าวข้ามผ่านอุปสรรคของพ่อแม่ที่ลูก
ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
จากกุมารแพทย์สาขาพัฒนาการและพฤติกรรมและ
จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น งานวิจัยจึงสามารถชี้ให้เห็น
ถึงโลกของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการได้อย่าง
สมบูรณ์ ด้วยการฉายให้เห็นในเชิงลึกถึงความ
ยากลำบากของพ่อแม่ที่มีลูกเป็นผู้ที่มีความต้องการ
พิเศษ กำลังใจจากครอบครัว แรงบันดาลใจจากพ่อแม่
คนอื่นและความมุ่งมั่นตั้งใจในการดูแลลูก ซึ่ง
เหล่านี้แน่นอนว่า เกณฑ์ ตัวเลขและความรู้เชิง
ประจักษ์ทั้งหลายที่วัดได้ ไม่สามารถหาคำตอบได้
การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนาจะทำให้เห็นถึง
กระบวนการปรับตัว การยอมรับและการดูแลของ
พ่อแม่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุทั้งหมดนี้จึงทำให้
ญาณวิทยาแห่งการเข้าถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับคน
พิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ) จากการคลี่คลาย
ด้วยอัตวิสัยทำให้เห็นถึงการต่อสู้ต่อรองกับ
โครงสร้างสังคมของคนพิการได้หลายมิติ การที่คน
พิการถูกโครงสร้างสังคมมากำกับ แต่คนพิการก็ยังมี
อิสระในการที่จะกระทำการในระดับหนึ่ง ยังคิด
ตีความ โยกย้ายสับเปลี่ยนกฎและทรัพยากรได้
เพื่อให้ตนเองสามารถอยู่ในโครงสร้างนี้ได้อย่างมี
ตำแหน่งแห่งที่ในสังคมที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมมาก
ขึ้น ทั้งหมดนี้ถูกถ่ายทอดด้วยกระบวนการจาก
อัตวิสัยอย่างละเมียดละไม โดยอาจดำเนินการหา
คำตอบของการวิจัยเพื่อให้เกิดการสนทนาผ่านเรื่อง
เล่า นั้น ผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษาล้วนตกเป็นส่วนหนึ่ง
ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
กันอย่างเสมอภาค

คงเพราะการหาคำตอบให้กับคำถามบางอย่างเกี่ยวกับคนพิการอาจไม่สามารถวัดได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ดังที่สามนักคิดได้กล่าวไว้ว่า “...ศิลปะแห่งการดำรงชีวิตเกิดขึ้นจากการที่บุคคลรู้เท่าทันว่ากฎเกณฑ์ทางสังคมใดมีอิทธิพลต่อความคิดและส่งผลต่อพฤติกรรมของตนเอง อันเป็นผลของความรับรู้ที่ลึกซึ้งถึงสัมพันธภาพระหว่างความคิดและจิตใจในส่วนลึกสุดของตนเอง โดยบุคคลผู้นั้นจะทำการตรวจสอบตัวเองอยู่ตลอดเวลาว่าเกิดความเข้าใจตรงตามสภาพความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของการที่บุคคลนำเทคโนโลยีแห่งตัวตนมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มิใช่เพียงการเปลี่ยนตัวเองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเท่านั้น ทว่า การพัฒนาตัวเองให้มีความสามารถกระทำการตามสภาพย่อมส่งผลต่อสังคมโดยทั่วไป เกิดความก้าวหน้าและมีสภาพการณ์ที่ดี...” (Danaher, Schirato & Webb, 2000)

การกำหนดคุณค่าในตนเองของคนพิการจากปฏิบัติการด้วยตนเองสู่การต่อสู้ต่อรองกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (วัตถุวิสัย)

คนพิการถูกให้คำนิยามว่าเป็นประชากรที่มีลักษณะบกพร่องทางร่างกาย จิตใจหรือสติปัญญาอย่างน้อย 1 ลักษณะตามคำนิยามของความพิการตามแนวคิดของบัญชีสากลเพื่อการจ้างงาน การทำงาน ความพิการและสุขภาพขององค์การอนามัยโลก (National Statistical Office, 2019) ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวอาจตีความได้ว่าสังคมต้องให้การดูแลคนพิการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และที่ผ่านมา ก็เป็นไปแบบนั้น การลำเลียงความช่วยเหลือโดยสวัสดิการรัฐบาลถูกส่งต่ออย่างไม่ขาดสาย แต่จากผลสำรวจดังกล่าวพบว่า ไม่ครบถ้วนเพียงพอและไม่เคยเพียงพอด้วยซ้ำ คำถามก็คือที่สังคมกำลังให้

ความช่วยเหลือเป็นสิ่งที่สังคมหรือรัฐบาลกำลังมองคนพิการตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ธรรมชาติหรือไม่ หากคำตอบคือ ใช่ สังคมอาจกำลังช่วยกันตอกย้ำว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติคือการเหยียดเอาทฤษฎีตัวเดียวมาพิสูจน์หลาย ๆ กรณีศึกษา และรัฐกำลังมองเรื่องคนพิการแบบนั้น ทั้งที่ในความจริง ยังมีความจริงจริง ๆ ที่ซับซ้อนซ่อนอยู่ในโลกของคนพิการ

สภาพการณ์ของปัญหาที่รัฐบาลยังแก้ไขไม่ตรงจุดเกี่ยวกับคนพิการ แม้ร้อยละ 98.5 จะได้รับสวัสดิการการรักษาพยาบาลหลักของรัฐ ประชากรพิการกว่าร้อยละ 44 ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการร้อยละ 43.8 แต่จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กลับพบว่า การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประชากรที่พิการ แม้แต่การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ตของคนพิการที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป กลับมีเพียงร้อยละ 5.8 เท่านั้น (National Statistical Office, 2019) ตีความได้ว่า การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารน่าจะเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ควรพิจารณาให้เป็นสวัสดิการสังคมกับคนพิการ แต่ปัจจุบันกลับพบว่า ไม่มีแนวทางการแก้ไขหรือพิจารณาเรื่องนี้อย่างจริงจังที่เป็นเช่นนี้ผู้เชี่ยวชาญข้อโต้แย้งว่า ท้ายสุดแนวคิดการให้ความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเพิ่มคุณค่าและศักดิ์ศรีให้กับคนพิการนั้น แนวคิดตรงนี้ยังว่ายวนอยู่ในอ่าง คล้ายแนวคิดปฏิฐานนิยมที่เชื่อว่า ทุกสิ่งต้องมีคำตอบเดียว ทุกอย่างดำรงอยู่อย่างกลาง ๆ ไม่มีคุณค่า (Value) แต่ในความเป็นจริงหากศึกษาความเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) ที่ไม่ใช่เพียงการยืนยันเพียงการพิสูจน์ทฤษฎีเดียวที่จะทำให้เห็นว่า คนพิการไม่ได้ต้องการเป็นภาระให้กับครอบครัวและสังคม พวกเขาต้องการสร้างงานสร้างอาชีพด้วยตนเองได้ คนพิการต้องการแสดงให้เห็นว่า

ตนเองมีคุณค่ามีประโยชน์ หากแต่ปัญหาคือสังคมยังไม่เปิดโลกทัศน์ที่จะรู้และเข้าใจถึงคุณค่าการด้วยความเป็นอัตวิสัยอย่างจริงจัง จึงทำให้การยอมรับและการเปิดโอกาสให้คนพิการได้มีสิทธิและเสรีภาพในการใช้ชีวิตได้เท่าเทียมคนปกติยังไม่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ดาบอดที่เราคุ้นตา พวกเขาสร้างอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนจากความสามารถในการแสดงดนตรี การร้องเพลง การแสดงที่สร้างความสุขให้กับคนฟังโดยต้องการให้ตนเองมีค่าแตกต่างจากขอทาน มาจากความพยายามพัฒนาคุณภาพการร้องเพลง เรียนรู้เพลงใหม่ ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน ปรับกลยุทธ์การแสดง เช่น ในวงจะมีทั้งนักร้องหญิงและนักร้องชาย พวกเขาเชื่อว่าเขาไม่ต่างจากคนปกติที่มีเป้าหมายขายเสียงแลกเงิน พวกเขาไม่ใช่คนด้อยโอกาส แต่พวกเขาตระหนักว่า พวกเขาคือนักดนตรีที่ดาบอดและพวกเขาจำเป็นต้องอยู่ภายใต้กรอบโครงสร้างและวาทกรรมของสังคมอันเต็มไปด้วยแนวคิดแห่งการช่วยเหลือเพราะเมตตาสงสาร เหล่านี้ผู้เขียนมองว่าวิธีคิดเบื้องหลังของการดูแลคนพิการในสังคมไทยโดยรัฐบาลยังขาดความเป็นอัตวิสัยอยู่มาก จึงทำให้ภววิทยาและญาณวิทยาเรื่องคนพิการไม่สามารถตอบสนองคนพิการได้อย่างจริงจัง ส่งผลกระทบให้ปัญหาและอุปสรรคเรื่องการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องเนิ่นนาน ไม่ได้รับการแก้ไขที่ตรงจุดเสียที

เทคโนโลยีแห่งตัวตนคนพิการบนความเป็นอัตวิสัย

ครั้งหนึ่งเปาโลแฟร์ (เจ้าของผลงาน “การศึกษาสำหรับผู้ถูกกดขี่”) เคยพูดไว้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการเสวนาตามแนวคิดของเขา คือ “คำพูด” คำพูดเท่านั้นที่ทำให้การเสวนาดำเนินไปได้ คำพูดที่แท้จริงจะเปลี่ยนแปลงโลกได้ (Henry, 2010)

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (National Statistical Office, 2019) ได้มีการจัด 5 อันดับความต้องการของคนพิการได้แก่ 1) การสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ 2) การกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ 3) การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ 4) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และ 5) การให้คำแนะนำปรึกษา ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่าแม้คนปกติเองก็ยังไม่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตแบบฟรี ๆ ได้ คนพิการก็ไม่แตกต่างกัน ทั้งที่ยังมีจำนวนคนพิการอีกมากมายที่สามารถใช้ร่างกาย คำพูดและความคิดเข้าถึงโลกอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างคุณค่าในตนเองได้ แต่ทุกสิ่งในสังคมล้วนมีข้อจำกัดสำหรับผู้ที่ถูกเรียกว่า คนพิการ ซึ่งหากจะสนับสนุนส่งเสริมให้คนพิการมีตัวตน ผู้เขียนมองว่า คำพูดที่แท้จริงของคนพิการอาจเปลี่ยนแปลงโลกได้เช่นกัน เมื่อถึงเวลาที่สังคมสามารถตอบสนองพวกเขาด้วยเทคโนโลยีฟรีที่ช่วยเพิ่มพื้นที่ในการส่งเสริมการสร้างคุณค่าในตนเองด้วยการเสวนาบนโลกออนไลน์อย่างอิสระ เราอาจได้เห็นจุดกำเนิดของเทคโนโลยีแห่งตัวตนของคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ)

เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีอนุญาตให้มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์สื่อได้ด้วยตนเองอย่างง่าย ๆ ผ่านโลกโซเชียลและแอปพลิเคชัน สื่อสร้างง่ายด้วยตัวเอง ตัวอย่างเช่น แคนวา (Canva) แอปพลิเคชันยอตฮิต หรือสปอตทิฟายล์ (Spotify) ที่พัฒนามาเพื่อสนับสนุนให้มนุษย์สามารถสร้างและเผยแพร่คำพูดของตนเองได้อย่างง่าย ๆ พอดคาสต์คือหนึ่งในรูปแบบของเทคโนโลยีที่สร้างให้เกิดการเสวนาได้ในมุมมองของผู้เขียนเมื่อคนพิการที่สามารถพูดได้ได้มีโอกาสผลิตสื่อด้วยตนเองในรูปแบบการเสวนาจะนำไปสู่การเผชิญหน้าทางความคิดดังที่เปาโลแฟร์ (Paulo Faure, 1974) กล่าวไว้ว่า การเผชิญหน้าทางความคิดจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่กำลังเสวนา โดยมีโลกเป็นสื่อกลางและมีขึ้นเพื่อจะพูดเรื่องที่

เกี่ยวกับโลกเท่านั้น การเสวนาจึงไม่ได้เกิดขึ้นกับคนที่อยากพูดเพียงฝ่ายเดียว หรือกับคนที่ไม่อยากพูดเลย คนที่ถูกตัดสินสิทธิไม่ให้พูดจะต้องเรียกร้องสิทธิในการพูดของตนกลับคืนมาโดยด่วนและต้องป้องกันการถูกรุกรานความเป็นมนุษย์ของตนเอง ที่สำคัญจะเกิดการไตร่ตรองและลงมือทำสลับสับเปลี่ยนกันไปมาระหว่างพูด ดังนั้น การเสวนาจึงถือเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนโลกตามมุมคิดของแฟร์ที่นำเสนอใจยิ่ง เนื่องจากการมีอยู่ของมนุษย์จะสร้างขึ้นในความเงียบไม่ได้ หรือมีอยู่ในคำพูดที่ผิด ๆ ไม่ได้เช่นกัน มนุษย์จะมีอยู่ได้ก็ด้วยคำพูดที่แท้จริง คนไม่ได้ถูกสร้างขึ้นด้วยความเงียบแต่คนถูกสร้างขึ้นด้วยคำพูด ด้วยงานและด้วยการกระทำ ซึ่งหากคนพิการต้องการแสดงถึงการมีอยู่ของตนเอง พวกเขาต้องมีพื้นที่ในการที่จะพูดออกมา และการพูดของพวกเขาคือเครื่องหมายแห่งการต่อสู้ต่อรองเพื่อการปลดปล่อยตนเองอันนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองได้ในที่สุด

ครั้งหนึ่งผู้เขียนเคยพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพด้วยพหุศาสตร์ที่ใช้กลยุทธ์เมตาคอกนิชันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องทางการเห็น (Chaiyanich, 2012) โดยงานวิจัยนี้ได้สื่อสารกับสังคมผ่านบทความวิชาการเรื่อง กระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพเพื่อคนพิการทางการเห็น (Chaiyanich & Suwannatthachote, 2018) ผลวิจัยยืนยันว่าพหุศาสตร์มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพได้ และคนพิการรุ่นพี่ตัวแบบที่มาเป็นต้นแบบจากกระบวนการใช้ตัวแบบในการสร้างสื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ในอาชีพต่างให้ความเห็นว่า คำพูดตระลึกถึงความหลังเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองลงบนพหุศาสตร์ ทำให้พวกเขาที่มีความพิการทางการเห็นรู้คุณค่าของตนเองและการพัฒนาสื่อด้วยตนเองใน

ระหว่างเล่าเรื่องราวในอดีต การนึกเล่าเรื่องออกมาก็ทำให้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เคยคิดและเคยทำลงไปในอดีตได้อย่างไม่น่าเชื่อ สอดคล้องกับที่เปาโลแฟร์ได้เล่าถึงเรื่องการเผชิญหน้าทางความคิดในระหว่างเสวนาว่า เราจะต้องไม่เป็นคนที่คิดว่าตัวเองไม่มีอะไรดีเลย หรือคิดว่าตัวเองวิเศษเสียทุกอย่าง จงทำให้พื้นที่นี้เต็มไปด้วยคนที่พยายามร่วมกันเพื่อจะเรียนรู้ให้มากขึ้นกว่าที่กำลังรู้อยู่ (Henry, 2010) สำหรับเทคโนโลยีฟรีกับพหุศาสตร์สร้างคุณค่าในตนเองของคนพิการ ผู้เขียนพยายามอย่างยิ่งที่จะนำผู้อ่านล่องเรือแห่งความเป็นอัตวิสัย พาไปชมมุมมองและแนวคิดที่เคยเปิดพื้นที่ให้คนพิการและเรื่องของคนพิการ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการผลิตซ้ำความเป็นอัตวิสัย มิใช่ภววิสัย

ผลแห่งการปฏิบัติการทางอำนาจด้วยการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์สู่การผลิตซ้ำความเป็นอัตวิสัย

อีกหนึ่งตัวอย่างงานเขียนของผู้เขียนที่ได้เคยวิเคราะห์ถึงผลแห่งการปฏิบัติการทางอำนาจที่สำเร็จอย่างยิ่งใหญ่และลุ่มลึกจากการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ของคนพิการผู้ประสบวิกฤตโดยใช้ 10 ขั้นตอนของเมซีโรว์ (Mezirow, 1997) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างคุณค่าในตนเองจากการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของ อาจารย์กำพล ทองบุญน่ม (Chaiyanich, 2020) โดยอาจารย์กำพลทำให้เห็นถึงมิติแห่งการไตร่ตรองและรู้ผลว่า ควรผลิตซ้ำ (Reproduct) การกระทำนี้ (การเสริมพลังอำนาจตนเองหรือสร้างคุณค่าในตนเองผ่านรูปแบบตัวอักษรผ่านหนังสือนี้) สอดคล้องกับที่กิดเดนส์ (Giddens) เคยกล่าวว่า ทุกครั้งที่มนุษย์ทำอะไรลงไปโดยใช้ความหมายที่สังคมกำหนดไว้เท่ากับมนุษย์กำลังตอกย้ำว่า โครงสร้างนี้ถูกต้องดีงามและควรผลิตซ้ำ หากอาจารย์กำพล ทองบุญน่ม คิดว่า

ตนเองพิจารณา ยอมรับและยอมรับความหมายที่สังคม ตีตราว่า คนพิการที่ประสบวิกฤตทำอะไรไม่ได้ด้วย ตัวเองแล้ว คนพิการนำเสนอ ซึ่งหากอาจารย์ยอม ผลิตซ้ำความคิดความเชื่อนี้ต่อไป การเผยแพร่สื่อ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ “จิตสโลว์ไลฟ์กับกายพิการ” ของ อาจารย์จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นสื่อหนังสือของอาจารย์ กำพล ทองบุญนุ้ม จึงไม่ใช่แค่การเขียนหนังสือของ คนพิการ หากแต่คือการต่อยอดให้สังคมรับรู้ ว่า คำพูดที่แท้จริงของคนพิการเปลี่ยนแปลงโลกได้ โครงสร้างของการเสริมพลังอำนาจตนเองจากเรื่อง เล่าของคนพิการผู้ประสบวิกฤตเป็นโครงสร้างที่ ถูกต้องดีงามและสังคมควรเรียนรู้ว่า ควรผลิตซ้ำ (ส่งผ่านสืบทอดแนวคิด) อย่างมุ่งมั่นต่อไป

ผู้เขียนมองว่าสิ่งนี้คือต้นแบบที่อาจารย์ กำพล ทองบุญนุ้ม ได้ฝากไว้เพื่อเชื่อมความคิดความ เชื่อระหว่างโลกของคนพิการทั้งมวลกับความเป็น ภาววิสัยในสังคมไทย เป็นงานวิจัยที่ปลูกศรัทธาภาพ ที่ซุกซ่อนอยู่ในตนเองให้ผู้ที่มีความต้องการพิเศษได้ ค้นหาและค้นพบ ปลดปล่อยตัวเองด้วยความเป็นไท มากกว่าการยึดติดกับเกณฑ์และตัวชี้วัดทางสังคม เป็นหนึ่งในตัวอย่างงานเพื่อสังคมที่เป็นเครื่องหมาย แห่งการต่อสู้ต่อรองโดยใช้การไม่ยอมรับและไม่ ยอมรับความหมายที่สังคมแห่งวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติมอบให้ เป็นการต่อสู้ต่อรองกับการผลิตซ้ำ ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับคนพิการ ระหว่าง อาจารย์กำพล ทองบุญนุ้ม (ตัวแทนความพิการ) กับ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่อยู่ฝั่งตรงข้ามกับอัตวิสัย เสมอมา

บทสรุป

แม้อัตวิสัยจะช่วยคลี่คลายความจริงที่อยู่ ในโครงสร้างสังคมของคนพิการให้โลกได้รู้มาก เพียงใด แต่กระนั้นโลกเรายังคงนิยมวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ ที่มุ่งเน้นการศึกษาพิสูจน์หาความจริง

ด้วยการค้นหาผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 การวัดและ ประเมินผลเชิงตัวเลข จากที่กล่าวมาทั้งหมดพอจะ สรุปได้ว่าสังคมและประเทศที่ถูกพัฒนาบนฐานคิด แบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คือการพัฒนาที่มองข้าม การศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง คือการพัฒนาที่สร้าง ความผิดหวังให้กับคนชายขอบและกลุ่มเปราะบาง กลุ่มไร้เสียง และกลุ่มคนพิการ เมื่อความมั่งคั่งทาง วิทยาศาสตร์แทรกซึมการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ใน สังคมด้วยวัตถุนิยม พร้อมกับแนวคิดที่ไม่เชื่อว่า มนุษย์มีความเป็นอัตวิสัยที่สามารถไปดัดแปลงวัตถุ ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น รูปแบบการศึกษาของประเทศ อาจยังไม่สามารถพัฒนาไปถึงขั้นการดัดแปลงนำ ไปใช้ สาเหตุจากแนวคิดที่ตั้งอยู่บนฐานคิดแบบ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติหรือวัตถุนิยมเพียงด้านเดียว แนวคิดอันเต็มไปด้วยความมั่งคั่งยิ่งใหญ่ แต่กลับ ยิ่งห่างไกลจากจุดเริ่มต้นแห่งความท้าทายความเป็น จริ่งในสังคมของผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อเสนอแนะ

ความเคยชินจากแนวคิดแบบวิทยาศาสตร์ ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อผู้ที่มีความต้องการ พิเศษ การยืนหยัดอยู่บนฐานคิดดังกล่าวอาจมีทั้ง ผลดีและผลเสียต่อสังคมไทย ประเทศอาจได้รับการ พัฒนาจากวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ แต่เป็นการพัฒนา ในแนวราบมิใช่แนวตั้ง ประเด็นการแก้ปัญหาและ การพัฒนาที่ได้มานั้น ไร้ซึ่งความท้าทายเพราะไม่ได้ เกิดจากการนำฐานคิดไปมองปรากฏการณ์ ผลเสีย คือ เมื่อการพัฒนาประเทศตั้งอยู่บนฐานคิดเช่นนี้ ผู้อ่านคงมองออกว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ได้นำฐานคิด ไปมองปรากฏการณ์ที่เป็นจริงหรือมองในมุมการ พัฒนาการการศึกษาเพื่อคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการ พิเศษ) อันเป็นกลุ่มเปราะบางของประเทศอย่าง แท้จริง ปัญหาที่ควรต้องได้รับการแก้ไขจึงไม่ได้ รับการเยียวยาเสียที คนพิการถูกมองข้าม กลุ่ม

เพราะบางถูกละเลย ไร้สวัสดิการเหลียวแล เรียกว่าง่าย ๆ ว่า ท่ามกลางความเจริญในแบบวิทยาศาสตร์ กลับพบแต่เศษซากของปรากฏการณ์ปัญหาทางสังคมที่กระจัดกระจายเกลื่อนเมือง ในทางกลับกัน ปรากฏการณ์เหล่านั้นกลับเป็นหนึ่งในการค้นพบที่ล้ำค่าในมุมการศึกษาสังคมของนักศึกษาศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ หรือนักวิชาการทุกแวดวงที่ไม่เห็นด้วยกับการศึกษาตามแนววิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เพียงอย่างเดียว ยกตัวอย่างจากการเกิดวิกฤตการณ์โรคระบาดขึ้นทั่วโลก จะเห็นว่าทุกอย่างดำรงอยู่ พัฒนาและแก้ไขไปภายใต้ฐานคิดแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ แต่หากลองมองย้อนกลับไปยังช่วงแรกก่อนเกิดการระบาด ถ้ามีการศึกษาความเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) ที่มีใช้เพียงแค่การยืนยันเพียงการพิสูจน์ทฤษฎีเดียว การระบาดอาจไม่เกิดขึ้นมากมาย เช่นนี้ ที่ผ่านมามีงานศึกษาใดที่มุ่งมองไปที่พฤติกรรมซับซ้อนของผู้คนก่อนการระบาด เพราะต่างเชื่อมั่นในทฤษฎีเดียวแนววิทยาศาสตร์ธรรมชาติ บนฐานคิดแห่งการรังเกียจเหยียดฉันท์อัตวิสัย รังเกียจคุณค่า (Value) ความเชื่อว่าการศึกษาสังคมหรือการพัฒนาผู้คนให้เจริญงอกงามต้องศึกษาจากความ เป็นวัตถุวิสัยของสิ่งนั้น ๆ (Objectivity) และต่างยัง

เชื่อว่าทุกสิ่งต้องมีคำตอบเดียว ทุกอย่างดำรงอยู่อย่างกลาง ๆ ไม่มีคุณค่า (Value) โรคระบาดจึงเป็นคำตอบว่า เทคโนโลยีช่วยให้ทุกคนดำรงอยู่ได้ในสังคม แต่อาจไม่ได้ทำให้ทุกคนดำรงอยู่รอด หากไร้ซึ่งการตระหนักรู้และสำนึก (อัตวิสัย) ด้วยเหตุที่จิตสำนึกคือคุณค่า และคุณค่าคือส่วนหนึ่งของอัตวิสัยที่สังคมยุคโรคระบาดต้องหันมาพึ่งพา มาถึงตรงนี้ข้อเสนอแนะของผู้เขียนคือ หากต้องการพัฒนาการตระหนักรู้และสำนึก สังคมอาจต้องหันมาให้ความสำคัญกับงานศึกษาของนักปรากฏการณ์วิทยาที่ต่างมุ่งศึกษาปรากฏการณ์ของจิตสำนึก (Consciousness) อย่างจริงจัง สู่การเข้าถึงความจริงของคนพิการ (ผู้ที่มีความต้องการพิเศษ) เพื่อที่จะสามารถอธิบายความเป็นจริงทางสังคม พัฒนาเครื่องมือเฉพาะแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากวิธีการศึกษาหาความรู้ตามแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เพียงด้านเดียว ไฟแห่งอัตวิสัยจะทำหน้าที่จุดประกาย และเพิ่มแสงสว่างให้กับพื้นที่ประสบการณ์ในแบบสามัญสำนึกร่วมของคนเกี่ยวกับโลกและสังคมที่ไร้ขอบเขตของความเป็นอื่น (Otherness) ด้วยอัตวิสัยต่อไป

References

- Chaiyanich, P., (2012). *Enhancement of career awareness using podcasts with metacognitive strategies for visually impaired sixth grade students*. Retrieved from http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/45241/1/parinut_ch.pdf (In Thai)
- Chaiyanich, P. & Suwannatthachote, P., (2018). *The use of Modeling Procedures to create media promoting career awareness for blinds*. Retrieved from <https://rs.mahidol.ac.th/rs-journal/vol.15/vol.15-007.php> (In Thai)
- Chaiyanich, P., (2020). *Perspective Transformation of Disabled People in Crisis Issue by Self-Empowerment Case Study of Electronic Book Media “Bright mind, even physical disability” of Kampol Thongboonnoom*. Retrieved from <https://rs.mahidol.ac.th/rs-journal/vol.16-02/vol.16-02-008.php> (In Thai)

- Calhoun, C. J. (1992). *Habermas and the public sphere*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Chaiwatthanakunwanit, S., & Rukspollmuang, C., (2015). Alternative edicatomal provision model to improve quality of life of children with special needs. *Journal of education Khon Kaen University*, 9(1), 192-201.
- Charoensin-o-lam, C., (2016). *Subjectivity/Objectivity in the Social and Human Science*. E-book. (In Thai)
- Danaher, G., Schirato, T., & Webb, J. (2000). *Art of the Self. Understanding Foucault*. London: SAGE.
- Giddens, A. (1984) *The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration*. Cambridge: Polity Press.
- Henry, A. (2010). Rethinking Education as the Practice of Freedom: Paulo Freire and the promise of critical pedagogy. *Policy Futures in Education*, 8. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.2304/pfie.2010.8.6.715>
- Jaiaree, P., (2016). *The effect of disease prevention motivation program on family caregivers' behavior in oral health care for preschoolers with congenital heart disease*. Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/52226> (In Thai)
- Mezirow, J. (1997). 'Transformative Learning: Theory to Practice'. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 74, 5-12.
- Ministry of Education. (1999). *National Education Act*. Retrieved from <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF> (In Thai)
- Moses, J. W. & Torjorn L. K., (2007). *Ways of Knowing: Competing Methodologies in Social and Political Research*. (2nd eds). London: Palgrave Macmillan.
- National Statistical Office. (2019). *Key Conclusions, Disability Survey 2019*. Retrieved from <http://www.nso.go.th/sites/2014en> (In Thai)
- Paulo Faure. (1974). *Paulo Faure: Pedagogy of the oppressed*. Free Student Federation of Thailand: Bangkok. (In Thai)
- Suebsaipetch, K. & Anawatsiriwong, T., (2017). *"Independent Living Philosophy" through personal experience narratives of persons with disabilities*. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcomm/article/view/151616> (In Thai)
- Traimongkolkul, P. & Chattraporn, S., (2012). *Research Design*. (7th eds). Bangkok: Kasetsart University. (In Thai)
- Vajiravuddho, N., (2021). Desirable Characteristics of the Graduates in The 21st Century according to Threefold Training. *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 3(2), 190 - 201.
- Yindham, T., (2015). Soren Kierkegaard's Concept of Subjectivity. *Panidhana Journal*, 11(17), 25 - 47.